

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ
ਡੀ.ਫਾਲਸਾ ਸੀ.ਜੇ, ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਰਤਨ ਚੰਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ
ਹੰਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 212 ਆਫ 1961

ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ (1920 ਦਾ 5) ਸ. 68-ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ-ਕੀ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ-ਅਰਜ਼ੀ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਲੱਗਾਈ ਗਈ ਹੈ-ਕੀ ਦਿਵਾਲੀਆ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਵਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਹ ਆਮ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰਿਸ਼ੀਵਰ ਦੀ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ, 1920 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 68 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਜੇ ਕਿ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 75 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀ 21 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਿਵਾਲੀਆ ਜੱਜ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

26 ਮਈ 1961 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਐਸ.ਏ.ਓ. 1957 ਦਾ ਨੰਬਰ 27 ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਲ. ਗੋਸਵਾਮੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ, ਮਿਤੀ 25 ਜੂਨ, 1957, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਬਰਨਾਲਾ, ਦੇ ਮਿਤੀ 29 ਮਈ, 1956 ਦੇ, ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਦਿਵਾਲੀਆ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜੇ.ਐਨ. ਕੈਸਲ ਅਤੇ ਮੰਗਤ ਰਾਏ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।
ਐਚ.ਐਲ. ਸਿੱਬਲ, ਡੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਆਰ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਡੀ.ਸੀ.
ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਇਹ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ: ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੇ ਭਰਾ ਜੰਗੀਰੀ ਮੱਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਸਾਲ 1949 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ ਦੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿਵਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦਿਵਾਲੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਲਾਲ ਨੂੰ 25 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਪਸੂ ਵਿੱਚ) ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਸੀਵਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 26 ਅਤੇ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਰਸੀਵਰ ਨੇ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੁਰਕ ਕਰ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਹੰਸ ਰਾਜ ਨੇ 21 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਉਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਕਿ ਦਿਵਾਲੀਆ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕੀ ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਨਾ ਵਸੂਲੇ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਸੀਵਰ ਨੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਬਲੀ ਮੱਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਬੀ. ਰਤਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ, ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਰਾਹਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ- ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁਰਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਹੋਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਸ਼ਯੂ ਨੰਬਰ 3 ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :- ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮਾਂ-ਬੱਧ ਹੈ?

ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੰਗੀਰੀ ਮੱਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਅਤ ਦਿਵਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰਸੀਵਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ਼ਯੂ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, 21 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਖੇਜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ: -

* * ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਿਰਫ ਹੰਸ ਰਾਜ ਜਾਂ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ ਕੋਲ ਹਨ।

ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜੋ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਅਖੌਤੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਹੰਸ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮ ਜੰਗੀਰੀ ਮੱਲ ਹੰਸ ਰਾਜ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਹ ਕਿਰਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਫਰਮ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੰਸ ਰਾਜ ਨੇ ਹੁਕਮ (ਨੰਬਰ 27 ਆਫ 1957) ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਜੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:-

"ਹੁਣ ਫਿਰ ਕੀ ਬਚਿਆ ਹੈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਜੱਜ ਦੀ ਖੇਜ ਕਿ ਸਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੰਸ ਰਾਜ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਖੇਜ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੇਜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ (12ਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ) ਦੇ ਪੈਰਾ 328 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੇਝ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ

ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਤਨ ਲਾਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਸਲੀ ਰਿਸ਼ੀਵਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਨੇ ਇਹ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀ ਹੈ:-

"ਜੇਕਰ ਦਿਵਾਲੀਆ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲੈਣਦਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਉਲਟਾ ਜਾਂ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਐਕਟ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 21 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:-

"4(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਤਰਜੀਹ ਦੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ, ਜੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿਵਾਲੀਆਪਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ * * * *."

ਸੈਕਸ਼ਨ 75 ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਿਵਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਸੋਧ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ :-

"ਅੱਗੇ ਬਸ਼ਰਤ, ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, 21 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68

ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਅਤੇ "ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ" ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਸੀਵਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਸੀਵਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਐਕਟ ਪਰ ਇੱਕ ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਜੱਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 28 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਿਸੀਵਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭੇਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ (1), ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਦਿਵਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਸੀਵਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਸੀਵਰ ਨੇ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਰਕੀ ਦੇ 21 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੁਲੇਮਾਨ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸਨ) ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ:-

"ਘਰ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕੁਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਸੀਵਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੁਤੰਤਰ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ। ਅਸਲ ਕੁਰਕੀ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਮਿਨੀਸਟਰੀਅਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਰਿਸੀਵਰ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁਰਕੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤਰਫਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ- 68 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਸੁਤੰਤਰ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 4, ਸੂਬਾਈ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ।"

ਇਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ, ਭੈਰੋਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾਸ (2), ਅਤੇ ਅਵਧ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

* ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਖੁਦ ਰਿਸੀਵਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕੇਸ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।"

ਭੈਰੋਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਹੈ, ਹੈੱਡ-ਨੋਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ:-

"ਜਿੱਥੇ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਸ਼ੀਵਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ, ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ। ਦੀਵਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 (ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 68 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਰਜ਼ੀ 21 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੀਵਾਲੀਆ ਜੱਜ ਕੋਲ ਇਸਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਚਿਰਾਘ ਦਿਨ (3) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ 21 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਸ਼ੀਵਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਕੁਰਕੀ ਦੇ 21 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੀਵਾਲੀਆ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਨਬੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੀਵਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਹ ਆਮ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 75 ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਰਜ਼ੀ ਕੁਰਕੀ ਦੇ 21 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੀਵਾਲੀਆ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਾਡੀ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਹੇਠਲੇ ਅਪੀਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਘੋਰ ਗਲਤ ਹੈ। ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੰਸ

ਰਾਜ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਖੇਜ ਵੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। । ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਹੰਸ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੇ ਕੋਲ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸੀ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸਿਰਫ਼ ਹੰਸ ਰਾਜ ਕੋਲ ਹੀ ਸੀ। ਖੇਜ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੇਜ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਖੇਜ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖੇਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਲਤ ਸੀ।

ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਖੇਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੇ-ਗਰੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡੀ, ਫਾਲਸ਼ੋ , ਸੀ.ਜੇ. -ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1932 ਸਾਰੇ. 408.
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1919 ਸਾਰੇ 274.
- (3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 ਲੇ. 60.

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।